

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

2023 m. vasario 8 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, susidedanti iš teisėjų Gražinos Davidonienės (kolegijos pirmininkė), Egidijos Tamošiūnienės ir Dalios Vasarienės, susipažinusi su 2023 m. sausio 13 d. paduotu **atsakovės A. M.** kasaciniu skundu dėl Kauno apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2022 m. spalio 13 d. sprendimo peržiūrėjimo,

n u s t a t ė:

Atsakovė A. M. padavė kasacinį skundą dėl Kauno apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2022 m. spalio 13 d. sprendimo peržiūrėjimo kasacine tvarka civilinėje byloje pagal ieškovės N. K. R. ieškinį atsakovei A. M. dėl nuosavybės teisių pripažinimo. Kasaciniu skundu atsakovė prašo panaikinti Kauno apygardos teismo 2022 m. spalio 13 d. sprendimą ir palikti galioti Kauno miesto apylinkės teismo 2022 m. gegužės 23 d. sprendimą.

Kasacinis skundas grindžiamas Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – ir **CPK**) 346 straipsnio 2 dalies 1 ir 2 punktuose įtvirtintais kasacijos pagrindais.

Atrankos kolegija pažymi, kad kasacinis teismas tikrina žemesnės instancijos teismų sprendimų (nutarčių) teisėtumą tik išimtiniais atvejais, kai yra bent vienas iš **CPK** 346 straipsnio 2 dalyje nustatytų kasacijos pagrindų (**CPK** 346 straipsnio 1 dalis). Kasaciniame skunde nepakanka vien tik nurodyti kasacijos pagrindą – įvardyti kasacijos pagrindo buvimą būtina pagrįsti išsamiais teisiniais argumentais (**CPK** 347 straipsnio 1 dalies 3 punktas). Be to, **CPK** 346 straipsnio 2 dalyje nurodyti kasacijos pagrindai patvirtina, kad kasacija leidžiama ne teisės klausimais apskritai, bet ypatingais teisės klausimais, siekiant, jog kasaciniame teisme būtų nagrinėjamos tik tokios bylos, kuriose keliamų teisės problemų išsprendimas būtų reikšmingas vienodam teisės aiškinimui ir taikymui. Taigi kasacinis skundas gali būti priimtas tik tuo atveju, jeigu jame nurodytas bent vienas kasacijos pagrindas, numatytas **CPK** 346 straipsnyje, bei nurodyti išsamūs teisiniai argumentai, patvirtinantys nurodyto kasacijos pagrindo buvimą (**CPK** 347 straipsnio 1 dalies 3 punktas).

Kai kasacinis skundas paduodamas **CPK** 346 straipsnio 2 dalies 1 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti buvus pažeistą materialinės ar proceso teisės normą, teisinius argumentus, patvirtinančius nurodytos (nurodytų) teisės normos (normų) pažeidimą bei argumentuotai pagrįsti, kad teisės pažeidimas yra toks svarbus, kad turi esminę reikšmę vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, o taip pat, kad jis (teisės pažeidimas) galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas **CPK 346 straipsnio 2 dalies 2 punkto** pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti konkrečią Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisės aiškinimo ir taikymo praktiką, suformuotą byloje, kuri faktinės aplinkybės yra analogiškos ar iš esmės panašios į bylos, kurioje priimtas teismo sprendimas (nutartis) skundžiamas kasacine tvarka, bei argumentuotai pagrįsti, kad teismas skundžiamame procesiniame sprendime nukrypo nuo tokios Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos praktikos. Tai daroma analizuojant apskūstuose teismų sprendimuose išdėstytus teisinius motyvus ir juos lyginant su Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuota teisės taikymo ir aiškinimo praktika.

Atsakovė kasaciniame skunde nurodo, kad byloje kyla teisės aiškinimo klausimas dėl ieškinio senaties taikymo taisyklės šeimos bylose kilus ginčui dėl nekilnojamojo turto padalinimo, kai ieškinio senaties termino skaičiavimas prasidėjo dar galiojant Lietuvos TSR Santuokos ir šeimos kodeksui (toliau – **SSK**) ir pasibaigė jau įsigaliojus dabar galiojančiam Lietuvos Respublikos civiliniam kodeksui (toliau – **CK**). Ieškovė pažymi, kad pagal kasacinio teismo praktiką ieškinio senaties termino dėl sutuoktinių turto padalinimo po ištuokos eiga prasideda nuo tos dienos, kada buvęs sutuoktinis sužinojo arba turėjo sužinoti apie jo subjektinės teisės į bendrąją jungtinę nuosavybę pažeidimą (**SSK** 10 straipsnis). Toks šios teisės pažeidimas gali sutapti su santuokos nutraukimu, bet gali ir nesutapti. Nagrinėjamoje byloje apeliacinės instancijos teismas nenurodė, kokie veiksmai konkrečiai būtų laikytini ieškovės teisių pažeidimu.

Atsakovė pažymi, kad sutuoktiniai santuoką nutraukė, tačiau ieškovė ginčo turte niekada negyveno, neprisidėjo prie jo išlaikymo. Teismai nustatė, jog buvęs ieškovės sutuoktinis R. G., kaip ginčo buto savininkas, valdė ir naudojo butą kaip savo nuosavybę, mokėjo komunalinius mokesčius, rūpinosi buto remontu, o atsakovė nuo 2002 metų apsigyveno ginčo bute ir nuo to momento vedė bendrą ūkį su R. G. bei gyveno su buto savininku minėtame bute iki pat jo mirties, o jam mirus – toliau savo lėšomis išlaikė šį turtą. Ieškovei, kuri mano turinti dalį ginčo turto nuosavybės, buvo žinoma, kad R. G. nuo pat santuokos nutraukimo ketina valdyti, naudotis ir disponuoti visu ginčo turtu be jos. Dėl šios priežasties apeliacinės instancijos teismo argumentai apie ieškovės teisių pažeidimo momentą yra vertintini itin kritiškai, nes teismas byloje dėl ydingai taikomų teisės normų apskritai jo net nenustatė.

Kasaciniame skunde taip pat nurodoma, kad byloje kyla teisės aiškinimo klausimas dėl santuokos nutraukimo ypatumų Lietuvoje galiojant **SSK** ir šalių prievolės išlaikyti bendrąją jungtinę nuosavybę priklausančią turtą reikšmės sprendžiant dėl ieškinio senaties pradžios momento, kuomet šalys formaliai nepadalina bendrąją jungtinę nuosavybę priklausančio turto, bet po santuokos nutraukimo reikšmingai ilgą laiką tarpą gyvena taip, tarsi turtas faktiškai būtų padalintas. Atsakovės vertinimu, liko nevertinta tai, kad ieškovė, laikydama save ginčo buto bendrasavininke, daugiau nei 22 metus neatliko jokių veiksmų, siekdama įgyvendinti turimą ir dabar jau ginčijamą nuosavybės teisę (**CK 4.75 straipsnis**). Visą šį laiką ji nevykdė ir nesiekė vykdyti jokių bendrasavininko pareigų išlaikyti bei saugoti šį turtą, vykdyti turto išsaugojimo prievolos, mokėti mokesčius bei kitas bendro turto įmokas (**CK 4.76 straipsnis**, 4.82 straipsnio 3 dalis).

Pažymima, kad santuokos nutraukimo procesas Lietuvos TSR nebuvo tokio pobūdžio, kuris apsunkintų bet kuriam iš sutuoktinių galimybę suvokti kada įvyko santuokos nutraukimas. Ieškovės ir R. G. santuoka buvo nutraukta 1998 m. gegužės 28 d. Kauno miesto apylinkės teismo sprendimu, kuris įsiteisėjo po 20 dienų, t. y. 1998 m. birželio 19 d. Būtent šis momentas turėtų būti laikomas ieškinio senaties pradžia, kadangi ieškovė suvokė ar turėjo suvokti santuokos nutraukimo pasekmes – per **SSK** nustatytą trejų metų terminą ji turėjo kreiptis dėl turto padalinimo, nes nė viena iš šalių nesiežė to spręsti santuokos nutraukimo momentu.

Atrankos kolegija, susipažinusi su kasacinio skundo argumentais, teismų procesinių sprendimų motyvais ir jų pagrindų padarytomis išvadomis, sprendžia, kad kasaciniame skunde nekeliama tokių teisės klausimų, kurie atitiktų **CPK 346 straipsnio 2** dalyje nurodytus bylos peržiūrėjimo kasacine tvarka pagrindus. Pažymėtina, kad kasaciniame skunde nepakanka nurodyti tik byloje keliamą teisės klausimą, tačiau yra reikalinga pagrįsti ypatingą jo svarbą vienodam teisės aiškinimui ir taikymui. Atrankos kolegijos vertinimu, kasacinio skundo argumentais nepagrindžiami jame nurodomi kasacinio skundo pagrindai dėl jame nurodytų teisės normų pažeidimo ir nukrypimo nuo kasacinio teismo praktikos.

Kasacinis skundas pripažintinas neatitinkančiu **CPK 346 straipsnio 347** straipsnio 1 dalies 3 punkto reikalavimų, todėl jį atsisakyti priimti (**CPK 350 straipsnio 2** dalies 3, 4 punktai). Kasacinį skundą atsisakius priimti, grąžinamas už kasacinį skundą sumokėtas žyminis mokestis (**CPK 87 straipsnio 1** dalies 3 punktas, 5 dalis).

Atrankos kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktais ir 4 dalimi,

nutaria:

Kasacinį skundą atsisakyti priimti ir gražinti jį padavusiam asmeniui.

Gražinti A. M., a. k. (duomenys neskelbtini) 592 Eur (penkių šimtų devyniasdešimt dviejų eurų) žyminį mokestį, sumokėtą 2023 m. sausio 13 d. Swedbank AB mokėjimo nurodymu.

Ši nutartis yra galutinė ir neskundžiama.

Teisėjos Gražina Davidonienė

Egidija Tamošiūnienė

Dalia Vasarienė